

คำนำ

สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรหมโลก ได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานทะเบียนราษฎร มีหน้าที่ในการให้บริการประชาชนโดยตรง และมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะเกี่ยวข้องกับประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย จึงมีความสำคัญยิ่งต่อสิทธิประโยชน์ของประชาชนในด้านต่างๆ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอนการปฏิบัติงาน เข้าใจระเบียบกฎหมาย มีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานให้บริการที่ดีที่สุด เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนทุกระดับให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและมาตรฐานเดียวกัน มีขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติที่เหมาะสม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน สามารถบูรณาการความรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริง ลดข้อผิดพลาดในกระบวนการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดำเนินงานต่างๆ ต่อไป

(นางสาวปาณิสรา มุสิกธรรม)

ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรหมโลก
งานทะเบียนราษฎร

เรื่องคนเกิด

กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ด่วนมาก ที่มท.๐๓๐๙.๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๖ เรื่อง การรับแจ้งการเกิดบุตรของคนต่างด้าวที่มีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย
๔. หนังสือสำนักทะเบียนกลางด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่อง การแจ้งเกิดของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
๕. หนังสือสำนักทะเบียนกลางด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ เรื่อง หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑๖
๖. หนังสือสำนักทะเบียนกลางด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๕ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๓ เรื่อง หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑๖
๗. หนังสือสำเนาทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๙.๑/ว ๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่องการรับแจ้งเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ

กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

หลักเกณฑ์

๑. เมื่อมีคนเกิดให้แจ้งการเกิดดังต่อไปนี้
 - (๑) คนเกิดในบ้านให้เจ้าบ้านหรือบิดามารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดในบ้าน ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิด
 - (๒) คนเกิดนอกบ้านให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ภายในสิบห้าวันนับแต่วันเกิดในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนดให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันเกิด
- การแจ้งตาม (๑) และ (๒) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดพร้อมทั้งแจ้งชื่อคนเกิดด้วย
- ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนการแจ้งตามวรรคหนึ่ง จะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่อื่นก็ได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
๒. ผู้ใดพบเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้งให้นำตัวเด็กไปส่งและแจ้งต่อเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งปฏิบัติงานในท้องที่ที่พบเด็กนั้นโดยเร็ว เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้รับตัวเด็กไว้แล้ว ให้บันทึกการรับตัวเด็กไว้ ในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจรับตัวเด็กไว้แล้วให้นำตัวเด็กพร้อมบันทึกการรับตัวเด็กส่งให้เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในเขตท้องที่ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่

ดังกล่าวได้รับตัวเด็กไว้ หรือได้รับตัวเด็กจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแล้ว ให้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งและให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบและแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

บันทึกการรับตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นสองฉบับและเก็บไว้ที่เจ้าหน้าที่ผู้รับตัวเด็กหนึ่งฉบับและส่งมอบให้กับนายทะเบียนผู้รับแจ้งหนึ่งฉบับ โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับรายการบุคคลของผู้ที่พบเด็ก พฤติการณ์ สถานที่และวันเวลาที่พบเด็ก สภาพทางกายภาพโดยทั่วไปของเด็กเอกสารที่ติดตัวมา与孩子และประวัติของเด็กเท่าที่ทราบและในกรณีที่ไมอาจทราบสัญชาติของเด็กให้บันทึกข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ด้วย

๒.๑ เด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง ซึ่งอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ถ้าเด็กยังไม่ได้แจ้งเกิดและไม่มีรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ และให้นายทะเบียนออกใบรับแจ้ง ทั้งนี้ ตามระเบียบและแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๒.๒ เมื่อได้รับแจ้งการเกิดตามข้อ ๒ และ ๒.๑ แล้วให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แล้วดำเนินการตามข้อ ๓ ทั้งนี้ ให้ผู้พบเด็ก ผู้รับเด็กไว้และผู้แจ้งการเกิดให้ความร่วมมือกับนายทะเบียนผู้รับแจ้งในการดำเนินการพิสูจน์ตามที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งร้องขอในกรณีที่ไมอาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตนให้เด็กไว้เป็นหลักฐาน เว้นแต่เด็กนั้นมีอายุครบห้าปีแล้วให้นายทะเบียนออกบัตรประจำตัวให้แทน ตามระเบียบและภายในระยะเวลา ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ผู้ซึ่งได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีหลักฐานแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี และมีคุณสมบัติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยได้และเมื่อรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่าผู้นั้นมีสถานะถูกต้องตามเงื่อนไขและมีคุณสมบัติครบถ้วนดังกล่าว ให้รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยประกาศให้ผู้นั้นมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ ได้รับคำร้อง และให้ถือว่าผู้นั้นมีสัญชาติไทยตั้งแต่วันที่ รัฐมนตรีมีประกาศ

ระยะเวลาสิบปีตามวรรคสองให้นับแต่วันที่จัดทำทะเบียนประวัติหรือออกเอกสารแสดงตน เว้นแต่จะมีหลักฐานอันชัดเจนแจ้งแสดงว่าได้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรมาก่อนหน้านั้นตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ก็ให้นับแต่วันที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏจากหลักฐาน

ผู้ซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคสอง ถ้าภายหลังปรากฏหลักฐานว่ามีกรณีไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข หรือขาดคุณสมบัติ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศเพิกถอนการให้สัญชาตินั้นโดยพลัน

ให้นำความในข้อนี้มาบังคับกับบุคคลที่เคยอยู่ในอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนตามข้อ ๒.๑ แต่หน่วยงานดังกล่าวได้อนุญาตให้บุคคลอื่นรับไปอุปการะและบุคคลที่มีได้แจ้งการเกิดตามข้อ ๒ หรือข้อ ๒.๑ ซึ่งได้ยื่นคำร้องตามข้อ ๒.๓ หรือขอเพิ่มชื่อ แต่ไมอาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้โดยอนุโลม

๒.๓ ผู้ซึ่งเจ้าบ้านหรือบิดามารดาไม่ได้แจ้งการเกิดให้ตามข้อ ๑ เมื่อมีอายุครบสิบห้าปีแล้วอาจร้องขอต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อแจ้งการเกิดได้ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด และให้นำความในข้อ ๒.๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บุคคลตามวรรคหนึ่งที่ อายุยังไม่ครบสิบห้าปี ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองแจ้งแทนแต่สำหรับกรณีของบิดามารดา ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการให้ต่อเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมการแจ้งเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว

๓. เมื่อมีการแจ้งเกิดตาม ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๒.๑และ๒.๓ ทั้งกรณีของเด็กที่มีสัญชาติไทย หรือไม่มีสัญชาติไทยโดยกสรเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรเป็นหลักฐานแก่ผู้แจ้ง โดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่สามารถจะทราบได้

สำหรับการแจ้งการเกิดของเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด โดยให้ระบุสถานการณ์เกิดไว้ด้วย

๓.๑ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้สัญชาติไทยแก่กลุ่มบุคคลใด หรือให้กลุ่มบุคคลใดแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยได้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น และบุคคลดังกล่าวจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ขั้นตอนปฏิบัติการรับแจ้งเกิด

การแจ้งเกิดภายในกำหนด

ข้อ ๑. เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการเกิด ให้แนะนำผู้แจ้งแจ้งชื่อคนเกิดพร้อมกับการแจ้งการเกิด และพิจารณาด้วยว่าชื่อที่แจ้งนั้นถูกต้องตามหลักการการตั้งชื่อบุคคลหรือไม่ ถ้ายังไม่ถูกต้องก็แนะนำให้ตั้งชื่อเสียใหม่ให้ถูกต้อง

ข้อ ๒. ผู้แจ้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด

ข้อ ๓. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานกับทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หรือบัตรประจำตัวบิดามารดา (ถ้ามี) หนังสือรับรองการเกิด เพื่อดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ ในระบบ

ข้อ ๔. ลงรายการในสูติบัตรให้ถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๕. มอบสูติบัตรตอนที่ ๑ พร้อมสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านคืนให้กับผู้แจ้งเกิด

ข้อ ๖. แนะนำให้ผู้แจ้งดำเนินการแจ้งย้ายที่อยู่คนเกิดใหม่ไปยังทะเบียนบ้านที่ประสงค์จะย้ายชื่อเข้า

หลักฐานประกอบการแจ้ง

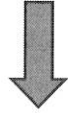
๑. สำเนาทะเบียนบ้าน (ฉบับเจ้าบ้าน)

๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวประชาชนของบิดามารดา (ถ้ามี)

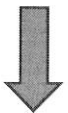
๓. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งเกิดภายในกำหนด

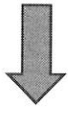
ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแนะนำให้ตั้งชื่อเด็กให้ถูกต้อง

ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการแจ้งเกิด

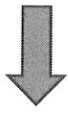
ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ตามระบบ)

ลงรายการในสูติบัตรให้ครบถ้วน (ตามระบบ)

ออกสูติบัตรและมอบให้ผู้แจ้ง

เพิ่มชื่อคนเกิดเข้าทะเบียนบ้าน

การแจ้งเกิดเกินกำหนด

เป็นการแจ้งการเกิดเมื่อเวลาผ่านพ้นไปจากที่กฎหมายกำหนดสิบห้าวัน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

ขั้นตอนปฏิบัติการรับแจ้งเกิด

การแจ้งเกิดเกินกำหนด

☛ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้มีสัญชาติไทยให้ดำเนินการ ดังนี้

ข้อ ๑. เรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้ง ได้แก่ บัตรประจำตัวของบิดา มารดา หรือเจ้าบ้านของบ้านที่มีการเกิด (ถ้ามี) หรือบัตรประจำตัวของผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบิดา มารดา หรือเจ้าบ้าน (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หนังสือมอบหมาย หนังสือรับรองการเกิด

ข้อ ๒. ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่ามีการแจ้งเกิดและมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านหรือไม่

ข้อ ๓. ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด

ข้อ ๔. พิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของคนที่เกิดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง

ข้อ ๕. เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาจากนายอำเภอว่าคนที่เกิดนั้นเป็นผู้ที่เกิดมรณาอำนาจอัครและเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิด และออกสูติบัตร (ท.ร. ๒) ให้แก่ผู้แจ้ง

ข้อ ๖. เพิ่มชื่อคนที่เกิดเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗. กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าคนที่เกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้แก่บุคคลนั้นตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจและการจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

ถ้าการแจ้งเกิดเกินกำหนดตามวรรคหนึ่งเป็นการแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่นที่ไม่ใช่ท้องที่ที่เกิด ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้งการเกิด ได้แก่ หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจสายพันธุกรรมหรือดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของคนที่เกิด

สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองของคนที่เกิด ซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตท้องที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่แจ้งการเกิด ตามที่กำหนดในกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น แล้วดำเนินการตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๗ รวมทั้งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นการแจ้งเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้องให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรับผิดชอบการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่เกิดแทนนายอำเภอ โดยดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งโดยอนุโลม

☛ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้ไม่มีสัญชาติไทยให้ดำเนินการตามข้อ ๑ ถึง ข้อ ๗ เว้นแต่การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ให้เพิ่มชื่อเด็กใน (ท.ร.๑๓) ไปยังภูมิลำเนาที่มีชื่อบิดาหรือมารดา

☛ การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้ที่มีสัญชาติไทยและไม่มีสัญชาติไทย ของบุคคลที่มีอายุตั้งแต่เจ็ดปีขึ้นไปให้นายทะเบียนเรียกรูปถ่ายของบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดจากผู้แจ้ง จำนวน ๑ รูป และบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ขอแจ้งการเกิด ผู้แจ้ง แลพยานบุคคลที่ให้การรับรอง รวมทั้งให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในแบบ ท.ร. ๒๕ ต่อนำนายทะเบียน แล้วเสนอนายอำเภอท้องที่พร้อมหลักฐานอื่นเพื่อพิจารณา

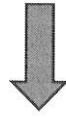
เมื่อนายทะเบียนได้ดำเนินการรับแจ้งการเกิดแล้ว ให้ส่งแบบ ท.ร.๒๕ รายงานไปยังสำนักทะเบียนกลางภายใน ๕ วัน เพื่อจัดเก็บข้อมูลตามวิธีการที่สำนักทะเบียนกลางกำหนด และเมื่อสำนักทะเบียนได้รับแบบ ท.ร. ๒๕ ดังกล่าวกลับคืนแล้ว ให้ดำเนินการจัดเก็บไว้ในที่ปลอดภัยอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบหรือค้นหาได้โดยง่าย

หลักฐานประกอบการแจ้ง

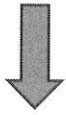
๑. บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวของบิดามารดา
๒. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาลหรือใบรับแจ้งการเกิด
๓. สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิด
๔. ผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดา มารดา ของเด็กที่เกิด
๕. พยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน พร้อมบัตรประจำตัว/สำเนาทะเบียนบ้าน หนังสือมอบหมาย(ถ้ามี)

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งเกิดเงินกำหนด

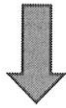
ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแนะนำให้ตั้งชื่อเด็กให้ถูกต้อง

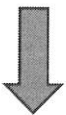
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการแจ้งเกิด

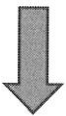
ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูล

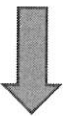
ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐)

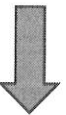
บันทึกเสนอนายอำเภอพิจารณาพิสูจน์สถานการณ์เกิด

ดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิด

ออกสูติบัตรให้กับผู้แจ้ง

เพิ่มชื่อคนเกิดเข้าทะเบียนบ้าน

เรื่อง คนตาย

หลักเกณฑ์

เมื่อมีคนตาย ดังต่อไปนี้

☛ คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีไม่มีเจ้าบ้าน ให้ผู้พบศพแจ้งภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

☛ คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพ แล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่พึงจะแจ้งได้ ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ ในกรณีเช่นนี้จะแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้

☛ กรณีตายผิดธรรมชาติ การตายที่ผิดธรรมชาติ ในบ้าน นอกบ้าน เช่นถูกฆ่าตาย ตกจากที่สูง อุบัติเหตุ ฆาตกรรม ฆาตกรรม ต้องมีหลักฐานการชันสูตรพลิกศพจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๓. กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๔. กฎกระทรวงกำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งเกิดหรือการแจ้งตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๗. กฎกระทรวงการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๒
๘. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๙. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๑๐. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)
๑๑. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวของคนต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๑

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้

เมื่อมีคนตายให้แจ้งตาย ดังต่อไปนี้

(๑) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตายภายในสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย ในกรณีไม่มีเจ้าบ้าน ให้ผู้พบศพแจ้งภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาพบศพ

(๒) คนตายนอกบ้าน ให้บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพ แล้วแต่กรณี หรือแห่งท้องที่ที่พึงจะแจ้งได้ ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ ในกรณีเช่นนี้จะแจ้งต่อนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจก็ได้

การแจ้งตายตาม (๑) และ (๒) ให้แจ้งตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดพร้อมทั้งแจ้งชื่อผู้ตายด้วย

ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๘ มาบังคับการแจ้งตายตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

แบบพิมพ์แจ้งการตายตามวรรคสาม อย่างน้อยต้องระบุวิธีและสถานที่การจัดทำศพไว้ด้วยและในกรณีที่ผู้แจ้งได้แจ้งถึงวิธีการและสถานที่จัดการศพ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในหลักฐานการรับแจ้งด้วย

๒. เมื่อมีการแจ้งตามข้อ ๑ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรเป็นหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง เว้นแต่กรณีตามข้อ ๕

๓. เมื่อมีคนเกิดหรือคนตาย ผู้ทำคลอดหรือผู้รักษาพยาบาลต้องออกหนังสือรับรองการเกิดการตายตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้แก่ผู้มีหน้าที่ต้องแจ้งตาม มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๒๑

๔. ผู้ใดประสงค์จะเก็บฝังเผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตายแตกต่างจากที่ได้แจ้งไว้ตามข้อ ๑ หรือยังมิได้แจ้งตามข้อ ๑ ให้แจ้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เก็บ ฝัง เผา ทำลาย หรือย้ายศพไปจากสถานที่หรือบ้านที่มีการตาย และในกรณีที่ประสงค์จะเก็บศพไว้เป็นการถาวร ให้แจ้งนายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการตาย

๕. ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือตายโดยผิดธรรมชาติ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งรีบแจ้งต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และให้การออกมรณบัตรไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าพนักงานดังกล่าว

๖. ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี จัดทำทะเบียนคนเกิดทะเบียนคนตายจากสูติบัตรและมรณบัตรตามแบบพิมพ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๗. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนคนเกิด ทะเบียนคนตาย หรือสูติบัตร และมรณบัตรให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

๘. ให้กงสุลไทยหรือข้าราชการสถานทูตไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน มีหน้าที่รับจดทะเบียนคนเกิด คนตาย และการทะเบียนราษฎรอื่นที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักรสำหรับผู้มีสัญชาติไทย คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และคนต่างด้าวหรือคนไร้สัญชาติที่ถือเอกสารการเดินทางที่รัฐบาลไทยเป็นผู้ออกให้ หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายดังกล่าวให้ใช้เป็นสูติบัตรและมรณบัตรได้

ถ้าในที่สุดมีการเกิดหรือการตายตามวรรคหนึ่ง ไม่มีสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยประจำอยู่ให้ใช้หลักฐานการเกิดหรือการตายที่ออกโดยรัฐบาลของประเทศนั้นซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้รับรองคำแปลว่าถูกต้องเป็นหลักฐานสูติบัตรและมรณบัตรได้

การจดทะเบียนคนเกิดและคนตายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศตกลงกัน

ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการแจ้งตาย

การแจ้งตายภายในกำหนด

ข้อ ๑. เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งการตาย ให้แนะนำผู้แจ้งแจ้งชื่อคนตายพร้อมกับการแจ้งการตาย

ข้อ ๒. ผู้แจ้งยื่นเอกสารและหลักฐานต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่มีคนตาย

ข้อ ๓. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานกับทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวของผู้ตาย หนังสือรับรองการตายบัตรประจำตัวผู้แจ้ง เพื่อดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ ในระบบ

ข้อ ๔. ลงรายการในมรณบัตรให้ถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๕. มอบมรณบัตรตอนที่ ๑ พร้อมสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านคืนให้กับผู้แจ้งตาย

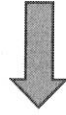
ข้อ ๖. แนะนำให้ผู้แจ้งดำเนินการจำหน่ายชื่อคนตายออกจากทะเบียนบ้านที่มีชื่อ

หลักฐานประกอบการแจ้ง

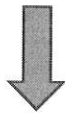
๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ผู้ตายมีชื่อและรายการบุคคล
๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ตาย
๓. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง
๔. หนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาล/ใบรับแจ้งการตาย
๕. หลักฐานการชันสูตรพลิกศพ (กรณีตายผิดธรรมชาติ)

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งตายภายในกำหนด

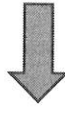
ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการแจ้งตาย

ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ตามระบบ)

ลงรายการในมรณบัตรให้ครบถ้วน (ตามระบบ)

ออกมรณบัตรและมอบให้ผู้แจ้ง

จำหน่ายชื้อตนตายออกจากทะเบียนบ้าน
ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่อ

การแจ้งตายเกินกำหนด

หมายถึง กรณีคนตายแต่ไม่ได้แจ้งการตายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด กรณีนี้ให้ผู้แจ้งการตายแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นท้องที่ ที่มีการตาย หรือพบศพ ผู้ใดไม่มาแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือพบศพต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

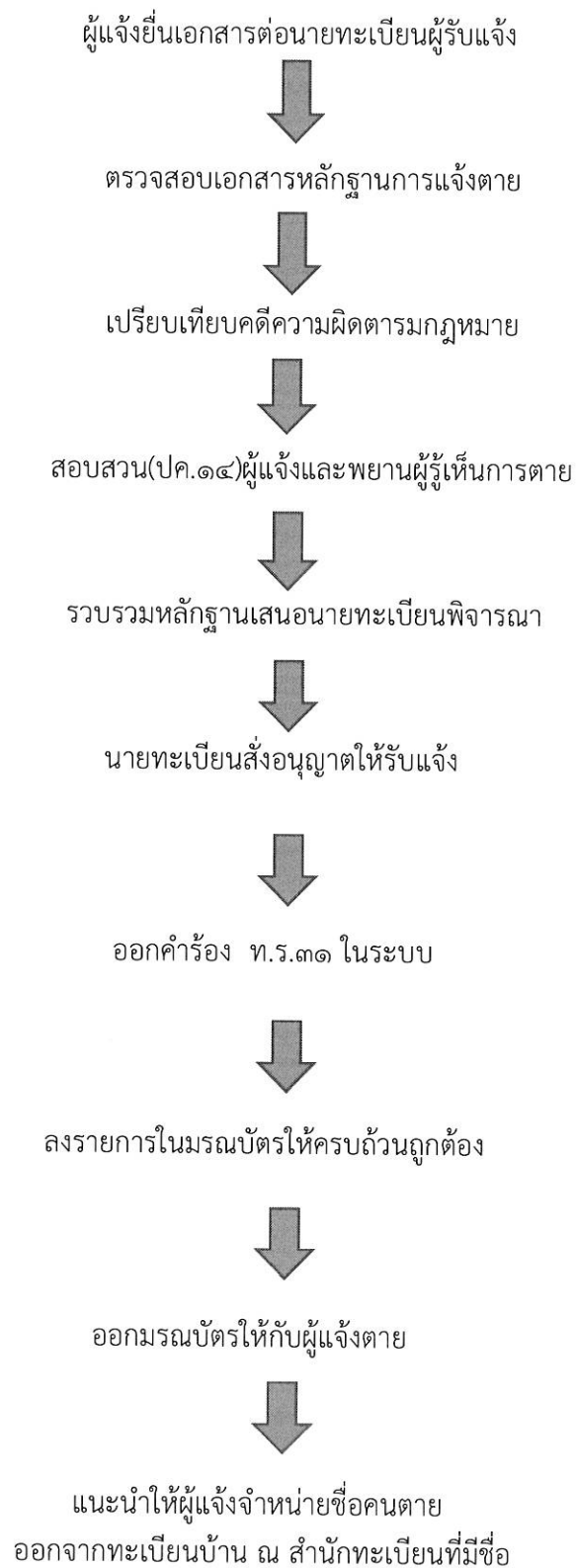
ขั้นตอนปฏิบัติในการแจ้งการตายเกินกำหนด

๑. ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง
๒. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน
๓. ดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดตามกฎหมายกำหนดไว้
๔. สอบสวนสาเหตุจากพยานบุคคลเพื่อให้ทราบถึง วัน เวลา สถานที่ และสาเหตุการตาย และผู้รู้การตาย ตลอดจนสาเหตุที่ไม่มาแจ้งตายภายในเวลากำหนด
๕. รวบรวมหลักฐานและพิจารณา เมื่อเห็นว่าเชื่อถือได้ สั่งอนุญาตให้รับแจ้ง
๖. ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ ในระบบ
๗. ลงรายการในมรณบัตรให้ครบถ้วนถูกต้องในระบบ
๘. ออกมรณบัตรให้กับผู้แจ้งการตายจากระบบ
๙. แนะนำให้ผู้แจ้งจำหน่ายชื่อคนตายออกจากทะเบียนบ้าน ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่อ

หลักฐานประกอบการแจ้ง

๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ผู้ตายมีชื่อและรายการบุคคล
๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ตาย
๓. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง
๔. หนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาล/ใบรับแจ้งการตาย
๕. หลักฐานการชันสูตรพลิกศพ (กรณีตายผิดธรรมชาติ)
๖. แบบสอบถามคำ (ปค.๑๔) เกี่ยวกับ วัน เวลา สถานที่ สาเหตุการตาย
๗. พยานผู้รู้เห็นการตาย
๘. ภาพถ่ายการจัดงานศพ (ถ้ามี)

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งตายภายในกำหนด

เรื่อง การย้ายที่อยู่

หลักเกณฑ์

- เมื่อมีผู้ย้ายเข้า หรือย้ายออกให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแจ้งย้ายออก โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ

- การแจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ หมายความว่า การแจ้งย้ายที่อยู่โดยผู้ขอแจ้งย้ายสามารถไปขอแจ้งย้ายออก และขอแจ้งย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่โดยไม่ต้องเดินทางมาแจ้งย้ายออก ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่อ กรณีผู้ย้ายเป็นผู้เยาว์ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้แจ้ง และมีค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท/คน

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๓. กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๔. กฎกระทรวงกำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งเกิดหรือการแจ้งตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๗. กฎกระทรวงการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๒
๘. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๙. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๑๐. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้

ข้อ ๑. ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านใด ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นอยู่และมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ที่นั้น

ข้อ ๒. เมื่อผู้อยู่ในบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านเพื่อเปลี่ยนภูมิลำเนา ให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่บุคคลในทะเบียนบ้านย้ายที่อยู่ออกจากบ้านแต่ไม่ตัดสิทธิผู้ย้ายที่อยู่ที่จะแจ้งย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งด้วยตนเอง โดยจะต้องแจ้งว่าจะย้ายเข้าไปอยู่บ้านใด หรือจะแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ตนจะไปอยู่ใหม่ก็ได้ ในกรณีที่ยังไม่ทราบว่าจะย้ายไปอยู่บ้านใด หรือยังไม่ได้ย้ายเข้าภายในบ้านใดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งการย้ายที่อยู่ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเพิ่มชื่อและรายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลาง และเมื่อผู้ย้ายได้แจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนแล้ว ให้นำที่ในการแจ้งย้ายบุคคลออกของเจ้าบ้านเป็นอันพับไป ผู้ย้ายที่อยู่ที่จะแจ้งย้ายด้วยตนเองดังกล่าวต้องเป็นผู้มีอายุครบสิบห้าปีแล้ว

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับผู้ย้ายที่อยู่เพื่อไปศึกษาหรือไปรับราชการในต่างประเทศ หรือไปทำธุรกิจหรือปฏิบัติงานชั่วคราวในต่างประเทศ แต่ไม่ห้ามบุคคลดังกล่าวที่จะแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิมเพื่อไปอยู่ที่ใหม่หรือไปอยู่ในทะเบียนบ้านกลางเป็นการชั่วคราว

เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งการย้ายเข้าไปดำเนินการย้ายบุคคลนั้นเข้าอยู่ในทะเบียนบ้านใดโดยมีหนังสือยินยอมของเจ้าบ้านนั้นแล้ว เจ้าบ้านดังกล่าวไม่มีหน้าที่ต้องแจ้งตาม (๑) อีก

(๑) ภายใต้บังคับข้อ ๒ วรรคสาม เจ้าบ้านใดมีผู้ย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านโดยมีเจตนาจะถือเป็นภูมิลำเนาให้แจ้งให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งทราบเพื่อเพิ่มชื่อบุคคลนั้นเข้าในทะเบียนบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้ย้ายได้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งได้รับแจ้งแล้ว ถ้าผู้ย้ายเข้ายังมีได้ย้ายออกจากทะเบียนบ้านเดิมให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งดำเนินการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อย้ายบุคคลนั้นออกจากทะเบียนบ้านเดิมและให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งแจ้งให้เจ้าบ้านที่บุคคลนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดิมทราบเพื่อนำทะเบียนบ้านของตนมาให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งปรับปรุงทะเบียนบ้านให้ถูกต้องต่อไป

(๒) การแจ้งตาม ข้อ ๑ และ (๑) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และในกรณีที่เป็นการแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่โดยไม่ต้องแจ้งย้ายออก กำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมด้วยก็ได้

ข้อ ๓. ในการแจ้งการย้ายที่อยู่เข้าในบ้านใด ถ้านายทะเบียนผู้รับแจ้งเห็นว่าผู้ย้ายเข้าอยู่เป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นคราวเดียวหรือหลายคราวและเมื่อได้ตรวจสอบสภาพบ้านแล้วเห็นว่า การย้ายเข้าอยู่ในบ้านจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข นายทะเบียนผู้รับแจ้งมีอำนาจไม่รับแจ้งการย้ายเข้าอยู่ในบ้านได้

ข้อ ๔. เมื่อผู้อยู่ในบ้านใดออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และเจ้าบ้านไม่ทราบว่าผู้นั้นไปอยู่ที่ใด ให้เจ้าบ้านแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสามสิบวันนับแต่วันครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยระบุว่าไม่ทราบที่อยู่ และให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งเพิ่มชื่อและรายการผู้นั้นในทะเบียนบ้านกลาง

ในกรณีที่ศาลออกหมายจับผู้ใดตามคำร้องของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือในกรณีที่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้รับแจ้งจากศาลให้จับกุมผู้ใดตามหมายจับที่ศาลออกเอง ถ้ายังมีได้ตัวผู้นั้นมาภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ศาลออกหมายจับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจแจ้งผู้อำนวยการทะเบียนกลางทราบ และผู้อำนวยการทะเบียนกลางดำเนินการให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งย้ายผู้นั้นออกจากทะเบียนบ้านและเพิ่มชื่อเข้ารายการของผู้นั้นไว้ในทะเบียนบ้านกลางและให้หมายเหตุไว้ในรายการของบุคคลนั้นว่าอยู่ในระหว่างติดตามตัวตามหมายจับด้วย การหมายเหตุดังกล่าวมิให้ถือว่าเป็นการจัดเก็บข้อมูลตามมาตรา ๑๓(๒)

ผู้ใดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรคสอง ถ้าผู้นั้นประสงค์จะย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ผู้นั้นต้องมาแสดงตนต่อนายทะเบียนที่จัดทำทะเบียนบ้านกลางนั้นพร้อมทั้งหลักฐานอันแสดงว่าหมายจับนั้นได้ถูกเพิกถอนหรือได้มีการปฏิบัติตามหมายจับนั้นเสร็จสิ้นแล้ว

การแจ้งยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้ผู้ถูกออกหมายจับ หรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางตามวรรคสอง ถ้าได้แจ้งยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น หรือปิดหมายไว้ ณ ภูมิลำเนา หรือที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรที่ปรากฏครั้งสุดท้ายก่อนย้ายมาในทะเบียนบ้านกลาง ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น ส่ง หรือปิดโดยชอบด้วยกฎหมายและผู้นั้นได้รับทราบแล้ว

การแจ้งย้ายเข้า

ขั้นตอนการปฏิบัติในการแจ้งย้ายเข้า

๑. ผู้ย้าย/เจ้าบ้าน ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อย้ายชื่อเข้าบ้าน
๒. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน ตามใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และ ๒ ที่นำมายื่น
๓. ดำเนินการออกคำร้อง ท.ร.๓๑ ในระบบ หัวข้อแจ้งย้ายที่อยู่/แจ้งย้ายเข้า
๔. พิมพ์ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อดำเนินการย้ายเข้าพร้อมลงชื่อกำกับรายการบุคคลที่ย้ายเข้าในทะเบียนบ้าน
๕. นายทะเบียนมอบหลักฐานคืนผู้แจ้งพร้อมทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
๖. เก็บหลักฐานใบแจ้งย้ายที่อยู่ตอนที่ ๑ ไว้ที่สำนักทะเบียน ส่วนตอนที่ ๒ ส่งคืนไปยังสำนักทะเบียนที่มีการย้ายออกของรายการบุคคลดังกล่าว

หลักฐานประกอบการแจ้ง

๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ประสงค์จะย้ายเข้า
๒. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้งย้ายและบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้าน
๓. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน พร้อมสำเนาบัตรประชาชนเจ้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)
๔. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ได้รับมอบหมาย
๕. หนังสือยินยอมให้ย้ายเข้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)
๖. ใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และ ๒

กรณีใบแจ้งย้ายที่อยู่สูญหายหรือชำรุด

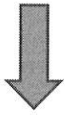
ผู้ย้ายเข้าสามารถขอใบแทนได้ที่นายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ออกใบแจ้งการย้ายออก พร้อมสำเนารายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐานของสถานีตำรวจท้องที่ที่เอกสารหายประกอบ ถ้าใบแจ้งย้ายที่อยู่ชำรุดให้นำใบที่ชำรุดนั้นมาดำเนินการแจ้งย้ายเข้าได้

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งย้ายเข้า

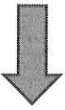
ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

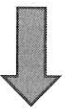
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและรายการบุคคลในใบแจ้งย้าย

ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ในระบบ)

ดำเนินการย้ายชื่อเข้าให้ครบถ้วน (ในระบบ)

พิมพ์ชื่อคนย้ายเข้าทะเบียนบ้าน
ณ สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะย้ายเข้า

คืนเล่มทะเบียนบ้านให้กับเจ้าบ้าน

การแจ้งย้ายออก

ขั้นตอนการปฏิบัติในการแจ้งย้ายออก

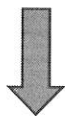
๑. ผู้ย้าย/เจ้าบ้าน ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อย้ายชื่อออกจากบ้าน
๒. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐาน รายการบุคคลว่ามีชื่อตามทะเบียนบ้านที่แจ้งหรือไม่
๓. ดำเนินการออกคำร้อง ท.ร.๓๑ ในระบบ หัวข้อแจ้งย้ายที่อยู่/แจ้งย้ายออก
๔. ลงรายการการย้ายออกให้ครบถ้วนถูกต้อง (ในระบบ)
๕. พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากระบบ
๖. พิมพ์ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อจำหน่ายชื่อผู้ย้ายออกจากเล่มทะเบียนบ้าน
๗. ประทับตรา “ ย้าย ” ด้วยหมึกสีน้ำเงิน ด้านหน้าหรือ หลังรายการคนย้ายเข้าพร้อมลงชื่อกำกับรายการบุคคลที่ย้ายออกในทะเบียนบ้านด้านล่างรายการ
๘. นายทะเบียนมอบใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และ ๒ พร้อมทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านคืนให้กับผู้แจ้ง เพื่อนำไปดำเนินการย้ายเข้า ต่อไป

หลักฐานประกอบการแจ้ง

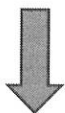
๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีชื่อผู้แจ้งย้ายออก
๒. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้งย้ายหรือบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้าน
๓. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน พร้อมสำเนาบัตรประชาชนเจ้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)
๔. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ได้รับมอบหมาย
๕. ทะเบียนบ้านหรือสถานที่รายการบ้านที่จะย้ายเข้า

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งย้ายออก

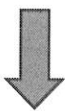
ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

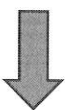
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและรายการบุคคลในบ้าน

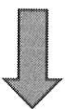
ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ในระบบ)

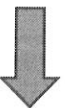
ลงรายการย้ายชื่อออกให้ครบถ้วนถูกต้อง (ในระบบ)

พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากระบบ

พิมพ์จำหน่ายชื่อคนย้ายออกจากทะเบียนบ้าน
ณ สำนักทะเบียนที่มีชื่อ

มอบใบแจ้งย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และ ๒
คืนเล่มทะเบียนบ้านให้กับเจ้าบ้าน/ผู้แจ้ง

การแจ้งย้ายปลายทาง

ขั้นตอนการปฏิบัติในการแจ้งย้ายปลายทาง

๑. ผู้แจ้งยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่ที่จะย้ายเข้าทะเบียนบ้าน
๒. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานและรายการบุคคลในระบบ
๓. ดำเนินการออกคำร้อง ท.ร.๓๑ ในระบบ หัวข้อแจ้งย้ายที่อยู่/แจ้งย้ายปลายทางอัตโนมัติ
๔. ลงรายการย้ายปลายทางในระบบให้ถูกต้องครบถ้วน (ในระบบ)
๕. พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ตอนที่ ๑ ออกจากระบบ
๖. พิมพ์ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อดำเนินการย้ายปลายทางพร้อมลงชื่อกำกับรายการบุคคลที่ย้ายเข้าในทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
๗. นายทะเบียนมอบหลักฐานคืนผู้แจ้งพร้อมทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

หลักฐานประกอบการแจ้ง

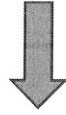
๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ประสงค์จะย้ายเข้า
๒. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้งย้ายและบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้าน
๓. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน พร้อมสำเนาบัตรประชาชนเจ้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)
๔. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ได้รับมอบหมาย
๕. หนังสือยินยอมให้ย้ายเข้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)

กรณีคนย้ายที่อยู่เป็นผู้เยาว์

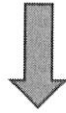
ผู้ย้ายปลายทางเป็นผู้เยาว์ให้บิดาหรือมารดาเป็นผู้แจ้ง หรือให้ผู้ปกครองโดยชอบธรรมด้วยกฎหมายดำเนินการแจ้งย้ายแทนผู้เยาว์

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งย้ายอัตโนมัติ

ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

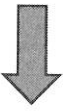
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและรายการบุคคลในระบบทะเบียน

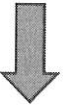
ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ในระบบ)

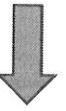
ลงรายการย้ายปลายทางให้ครบถ้วนถูกต้อง (ในระบบ)

พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากระบบ

พิมพ์รายการคนย้ายเข้าทะเบียนบ้าน
ณ สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะย้ายเข้า

คืนเล่มทะเบียนบ้านให้กับผู้แจ้ง/เจ้าบ้าน

การย้ายภายในเขต

ขั้นตอนการปฏิบัติในการแจ้งย้ายภายในเขต

๑. ผู้แจ้งยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องที่ที่จะย้ายเข้าและย้ายออกจากทะเบียนบ้าน
๒. นายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านที่ย้ายออก
๓. ดำเนินการออกคำร้อง ท.ร.๓๑ ในระบบ หัวข้อแจ้งย้ายที่อยู่/แจ้งย้ายภายในเขต
๔. ลงรายการย้ายภายในเขตในระบบให้ถูกต้องครบถ้วน (ในระบบ)
๕. พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ตอนที่ ๑ ออกจากระบบ
๖. พิมพ์ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อดำเนินการย้ายเข้าพร้อมลงชื่อกำกับรายการบุคคลที่ย้ายเข้าในทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
๗. พิมพ์ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเพื่อดำเนินการย้ายออกเพื่อจำหน่ายชื่อออกจากทะเบียนบ้านที่ย้ายออก และลงชื่อกำกับรายการบุคคลที่ย้ายออกในทะเบียนบ้านและประทับตรา “ย้าย” ด้วยหมึกสีน้ำเงิน
๘. นายทะเบียนมอบหลักฐานคืนผู้แจ้งพร้อมทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านทั้ง ๒ เล่ม

หลักฐานประกอบการแจ้ง

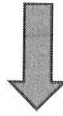
๑. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเล่มที่จะย้ายออกและย้ายเข้า
๒. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้งย้ายและบัตรประจำตัวประชาชนเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า
๓. หนังสือมอบอำนาจจากเจ้าบ้าน พร้อมสำเนาบัตรประชาชนเจ้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)
๔. บัตรประจำตัวประชาชนผู้ได้รับมอบหมาย
๕. หนังสือยินยอมให้ย้ายเข้าบ้าน(กรณีเจ้าบ้านมอบหมาย)

กรณีคนย้ายที่อยู่เป็นผู้เยาว์

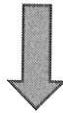
ผู้ย้ายภายในเขตเป็นผู้เยาว์ให้บิดาหรือมารดาเป็นผู้แจ้ง หรือให้ผู้ปกครองโดยชอบธรรมด้วยกฎหมายเป็นผู้แจ้งย้ายแทนผู้เยาว์

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งย้ายภายในเขต

ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

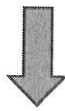
ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและรายการบุคคลในระบบ

ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ในระบบ)

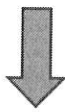
ดำเนินการย้ายชื้อออกและย้ายเข้าให้ครบถ้วนถูกต้อง (ในระบบ)

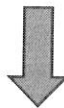
พิมพ์ใบแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากระบบ

พิมพ์ชื้อคนย้ายเข้าทะเบียนบ้านเล่มที่ประสงค์ย้ายเข้า
พร้อมลงลายมือชื้อกำกับในการคนย้าย

พิมพ์รายการคนย้ายเพื่อจำหน่ายชื้อออก
จากทะเบียนบ้านเล่มที่ย้ายออก
ประทับตรา ย้าย และลงชื้อกำกับ

คืนเล่มทะเบียนบ้านให้กับเจ้าบ้าน

เรื่อง ทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์

บ้านซึ่งต้องกำหนดบ้านเลขที่ ต้องเป็นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร บ้านหลังหนึ่งให้กำหนดเลขที่เพียงเลขหมายเดียว บ้านที่ปลูกเป็นตึกแถวหรือห้องแถว หรืออาคารชุดให้กำหนดบ้านเลขที่ทุกห้อง โดยถือว่าห้องๆหนึ่ง เป็นบ้านหลังหนึ่ง เรือ แพหรือยานพาหนะที่จอดอยู่เป็นประจำและมีผู้อาศัย ให้กำหนดบ้านเลขที่ไว้เช่นเดียวกันโดยถือว่าเรือ แพ หรือยานพาหนะนั้นๆ เป็นบ้านหลังหนึ่ง

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๓. กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๔. กฎกระทรวงกำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งเกิดหรือการแจ้งตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๗. กฎกระทรวงการจดทะเบียนคนเกิดและคนตายที่มีขึ้นนอกราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๒
๘. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๙. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๑๐. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)
๑๑. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๒. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๓. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือการขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๔. กฎกระทรวงกำหนดอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัย พ.ศ. ๒๕๖๒
๑๕. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดทำทะเบียนบ้าน และการจัดทำทะเบียนประวัติ สำหรับบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตามมาตรา ๓๘ฯ
๑๖. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๑๗. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้

ข้อ ๑. ให้ทุกบ้านมีเลขประจำบ้าน บ้านใดไม่มีเลขประจำบ้านให้เจ้าบ้านแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งเพื่อขอเลขประจำบ้านภายในสิบห้าวันนับแต่วันสร้างบ้านเสร็จ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นเจ้าบ้านอาจขอให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านและออกทะเบียนบ้านชั่วคราวให้ก่อนที่สร้างเสร็จก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งระบุไว้ในทะเบียนบ้านชั่วคราวว่าอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง

ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งกำหนดเลขประจำบ้านให้แก่ผู้แจ้งซึ่งมีบ้านอยู่ในเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวัน ถ้ามีบ้านอยู่นอกเขตสำนักทะเบียนท้องถิ่นให้กำหนดเลขประจำบ้านภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

เมื่อได้รับเลขประจำบ้านแล้วให้ติดไว้ในที่ซึ่งเห็นชัดแจ้ง

การกำหนดเลขประจำบ้านตามวรรคหนึ่งและการจัดทำทะเบียนบ้านตามข้อ ๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของประชาชน ผู้ใดจะอ้างการกำหนดเลขประจำบ้านหรือการจัดทำทะเบียนบ้านเพื่อแสดงว่าตนมีสิทธิในดินหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินมิได้

ให้นำความในข้อนี้มาใช้บังคับกับเจ้าของอาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นโรงงานคลังสินค้า หรือใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นอันมิใช่เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๒. ถ้ามีบ้านอยู่หลายหลังในบริเวณเดียวกัน ให้กำหนดเลขประจำบ้านเพียงเลขเดียว แต่ถ้าเจ้าบ้านประสงค์จะกำหนดเลขประจำบ้านเพิ่มขึ้นอีกให้ยื่นต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

บ้านที่ปลูกเป็นตึกแถว ห้องแถว หรืออาคารชุด ให้กำหนดเลขประจำบ้านทุกห้องหรือทุกห้องชุด โดยถือว่าห้องหรือห้องชุดหนึ่งๆ เป็นบ้านหลังหนึ่ง

ข้อ ๓. ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งจัดทำทะเบียนบ้านไว้ทุกบ้านที่มีเลขประจำบ้านสำหรับผู้มีสัญชาติไทย และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยแต่ถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และทำทะเบียนอาคารสำหรับอาคารที่ได้รับเลขประจำอาคารตามข้อ ๑ วรรคห้า

ทะเบียนบ้านตามวรรคหนึ่งที่ออกให้แก่แพหรือเรือซึ่งจอดเป็นประจำและใช้เป็นที่อยู่อาศัย หรือสถานที่หรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยประจำ ให้ระบุสภาพของบ้านนั้นไว้ในทะเบียนบ้านด้วย

ทะเบียนอาคารตามวรรคหนึ่งให้ระบุสภาพอาคารและวัตถุประสงค์ของอาคารนั้นไว้ในทะเบียนตามรายการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ในการจัดทำทะเบียนบ้านหรือทะเบียนอาคารตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้ขอมิได้แสดงหลักฐานการได้รับอนุญาตก่อสร้าง หรือหลักฐานแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือ หลักฐานการมีสิทธิครอบครองในที่ดิน ให้นายทะเบียนระบุไว้ในทะเบียนว่าเป็นทะเบียนบ้านชั่วคราว

การจัดทำทะเบียนบ้านและทะเบียนอาคารให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๔. การเพิ่มชื่อและรายการของบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๕. ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนบ้านสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายการตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

และบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร ในกรณีผู้มีรายการในทะเบียนบ้านพ้นจากการได้รับอนุญาต หรือผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการทะเบียนของผู้นั้นโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการทะเบียนกลางจัดให้มีทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ ตามวรรคหนึ่งตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

รายการและการบันทึกรายการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

(๑) ให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีหน้าที่ต้องเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวงไปแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติ และเมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านหรือจัดทำทะเบียนประวัติให้บุคคลนั้นแล้วให้ออกบัตรประจำตัวให้ เว้นแต่ผู้นั้นอายุไม่ครบห้าปีให้ออกเอกสารแสดงตนให้ไปพลางก่อน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

(๒) ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่รับอุปการะดูแลเด็กที่มีเอกสารแสดงตนตามมาตรา ๑๔/๒ และข้อ ๕ (๑) ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวแทนเด็กภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เด็กมีอายุครบห้าปี

(๓) บัตรประจำตัวตามมาตรา ๑๔/๒ ข้อ ๕(๒) มีอายุสิบปี และให้ผู้ถือบัตรมีหน้าที่ยื่นคำขอต่ออายุบัตรประจำตัวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรหมดอายุ เว้นแต่ผู้นั้นมีอายุครบเจ็ดสิบปี ในกรณีเช่นนั้นให้บัตรประจำตัวที่มีอยู่มีอายุตลอดชีวิต แต่ไม่เป็นการห้ามที่บุคคลนั้นจะขอมิบัตรใหม่ตามวรรคสอง

ในกรณีที่บัตรประจำตัวสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือมีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ให้ผู้ถือบัตรประจำตัวขอมิบัตรประจำตัวใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่บัตรประจำตัวประชาชนสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ หรือนับแต่มีการแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือวันเดือนปีเกิดในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติแล้วแต่กรณี

ข้อ ๖. ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นมอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษา เมื่อมีการเพิ่ม เปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านนำสำเนาทะเบียนบ้านไปให้นายทะเบียนบันทึกรายการให้ถูกต้องตรงกับต้นฉบับทุกครั้งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีการเพิ่มเปลี่ยนแปลง หรือจำหน่ายรายการแล้วแต่กรณี

ถ้าสำเนาทะเบียนบ้านชำรุดจนใช้การไม่ได้หรือสูญหาย ให้เจ้าบ้านขอรับสำเนาทะเบียนบ้านใหม่ได้ และเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้อำนวยการทะเบียนกลางเห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีสำเนาทะเบียนบ้านในเขตสำนักทะเบียนนั้น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๗. การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนบ้านให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๘. ผู้ใดรื้อบ้านที่มีเลขประจำบ้านโดยไม่ประสงค์จะปลูกบ้านใหม่ในที่ดินบริเวณนั้นอีกต่อไปหรือรื้อเพื่อไปปลูกสร้างบ้านในที่อื่น ให้แจ้งการรื้อบ้านต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รื้อบ้านเสร็จ เพื่อกำหนดเลขประจำบ้านและเลขทะเบียนบ้าน

บ้านที่รื้อถอนโดยไม่แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนจำหน่ายเลขประจำบ้าน และทะเบียนบ้านและผู้แจ้งย้ายผู้มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านนั้นไปไว้ในทะเบียนบ้านกลางตามระเบียบที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๙. การย้ายบ้านซึ่งเคลื่อนย้ายได้ หรือการย้ายแพหรือเรือหรือยานพาหนะอื่นซึ่งใช้เป็นที่อยู่ประจำไปอยู่หรือจอด ณ ที่อื่น ถ้าอยู่หรือจอดเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เจ้าบ้านต้องแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่ไปอยู่หรือจอดใหม่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

กรณี บ้านที่ปลูกสร้างในที่สาธารณะ หรือโดยบุกรุกป่าสงวน หรือโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารหรือตามกฎหมายอื่น ให้ถือเป็นบ้านที่จะต้องกำหนดบ้านเลขที่ให้ตามระเบียบนี้โดยในการจัดทำทะเบียนบ้านให้ระบุคำว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” ในแบบพิมพ์ทะเบียนบ้าน เมื่อได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้วให้ขีดฆ่าคำว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราว” ออกไป

ขั้นตอนการปฏิบัติในการขอหมายเลขประจำบ้าน

๑. เมื่อผู้แจ้งยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนท้องอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นให้นายทะเบียนรับคำร้องใน ท.ร.๙
๒. ให้นายทะเบียนตรวจสอบว่าบ้านที่ขอกำหนดเลขประจำบ้านปลูกสร้างอยู่ในเขตหรือนอกเขตประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
๓. เรียกตรวจหลักฐานแสดงสิทธิครอบครองที่ดินที่ปลูกสร้างบ้าน หนังสืออนุญาตก่อสร้าง บัตรประจำตัวผู้แจ้ง
๔. ตรวจสอบสภาพบ้านที่ขอกำหนดเลขประจำบ้าน เป็นบ้านที่ปลูกสร้างเสร็จสมบูรณ์หรือสร้างเกือบเสร็จ และสามารถเข้าอยู่อาศัยได้ตามปกติ โดยมีใบตรวจสอบอาคารหรือหนังสือรับรองอาคาร
๕. กำหนดเลขประจำบ้านและเลขรหัสประจำบ้าน
๖. ดำเนินการออกคำร้อง ท.ร.๓๑ ในระบบ หักข้อขอเลขบ้านใหม่
๗. ลงรายการขอเลขบ้านใหม่ให้ถูกต้องครบถ้วน (ในระบบ)
๘. พิมพ์เล่มทะเบียนบ้าน ออกจากระบบ พร้อมนายทะเบียนลงลายมือชื่อ
๙. มอบทะเบียนบ้านให้กับผู้ร้องและคืนหลักฐานให้แก่ผู้แจ้ง

หลักฐานประกอบการแจ้ง

๑. บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้านผู้ยื่นคำร้อง
๒. ใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร/หนังสือรับรองอาคาร
๓. หลักฐานการแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ปลูกสร้าง เช่นโฉนดที่ดิน/สัญญาซื้อขายสัญญาเช่า
๔. หนังสือยินยอมให้ปลูกสร้างบ้าน (กรณีสิ่งปลูกสร้างตั้งอยู่บนที่ดินของผู้อื่น) โดยแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของกรรมสิทธิ์
๕. ภาพถ่ายบ้าน/โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่จะขอหมายเลขประจำบ้าน

- กรณีเจ้าของบ้านไม่สามารถมาดำเนินการด้วยตนเองได้ ให้มีหนังสือมอบอำนาจพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบและผู้รับมอบหมาย

ทะเบียนบ้านกลาง

ทะเบียนบ้านกลางไม่ใช่ทะเบียนบ้าน แต่เป็นทะเบียนบ้านที่ใช้สำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน และบุคคลที่อยู่ระหว่างการติดตามตัวตามหมายจับของศาล

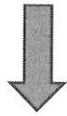
ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งจัดทำทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนไว้แห่งละ ๑ ฉบับ แต่หากมีความจำเป็นต้องมีทะเบียนบ้านกลางมากกว่า ๑ ฉบับ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแจ้งเหตุความจำเป็นและขออนุมัติผู้อำนวยการทะเบียนกลางก่อน ให้กำหนดเลขรหัสประจำบ้านในทะเบียนบ้านกลางแห่งละ ๑ รหัส ผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลที่มีรายการอยู่ในทะเบียนบ้านกลางอาจยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนคัดหรือคัดและรับรองสำเนารายการตามทะเบียนบ้านกลางเพื่อนำไปใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงรายการบุคคลได้ แต่ไม่สามารถใช้ยืนยันรายการที่อยู่และสถานะบุคคลนั้นได้

คนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้ใช้แบบพิมพ์ ทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในลักษณะชั่วคราว หรือเข้าเมืองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้ใช้แบบพิมพ์ทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๓)

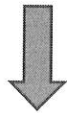
ให้เขียนหรือประทับคำว่า “ ทะเบียนบ้านกลาง ” ได้คำว่าทะเบียนบ้านในแบบพิมพ์ทะเบียนบ้านที่นำมาใช้เป็นทะเบียนบ้านกลาง

แผนผังแสดงขั้นตอนการแจ้งขอเลขบ้านใหม่

ผู้แจ้งยื่นเอกสารต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง

ตรวจสอบเอกสารหลักฐานและรายการบุคคลในระบบ

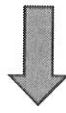
ดำเนินการกำหนดเลขหมายประจำบ้าน

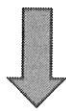
ดำเนินการออกคำร้อง ทร.๓๑ (ในระบบ)

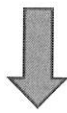
บันทึกรายการในฐานข้อมูลให้ครบถ้วนถูกต้อง (ในระบบ)

จัดทำทะเบียนบ้าน (ในระบบ)

พิมพ์เล่มทะเบียนบ้านออกจากระบบ
และนายทะเบียนลงลายมือชื่อกำกับ

มอบเล่มทะเบียนบ้านให้กับผู้แจ้ง
พร้อมคืนหลักฐานในการแจ้ง

เรื่อง การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

หลักเกณฑ์

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านมีหลายกรณี ได้แก่

๑. กรณีตักสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (จะต้องเป็นผู้เกิดก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙)
๒. กรณีเพิ่มชื่อตามเอกสารทะเบียนราษฎรแบบเดิมที่ยังไม่มีเลขประจำตัวประชาชนได้แก่ แจ้งการย้ายที่อยู่และทะเบียนบ้าน
๓. กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ หรือเกิดในต่างประเทศแล้วเดินทางกลับในประเทศไทยทั้งที่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นคนไทยและไม่มีหลักฐาน
๔. กรณีอ้างว่าเป็นคนไทยแต่ไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง
๕. กรณีเด็กอนาถาซึ่งอยู่ในความอุปการะของบุคคล หน่วยงานเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ
๖. กรณีบุคคลที่ลงรายการในทะเบียนบ้านว่า “ตาย” หรือ “จำหน่าย” มาขอเพิ่มชื่อ
๗. กรณีคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
๘. กรณีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
๙. กรณีที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่ต่อมาได้รับสัญชาติไทย
๑๐. กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยได้รับการผ่อนผันเป็นกรณีพิเศษหรือไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยผู้มีหน้าที่แจ้งได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดา หรือมารดา กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้เยาว์ให้ผู้อุณาณาเป็นผู้ยื่นคำร้องต่อสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งผู้ขอเพิ่มชื่อในปัจจุบัน เว้นแต่
 - ๑๐.๑ กรณีเพิ่มชื่อตามสูติบัตรแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตร
 - ๑๐.๒ กรณีเพิ่มชื่อตามใบแจ้งย้ายที่อยู่ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ
 - ๑๐.๓ กรณีเพิ่มชื่อตามทะเบียนบ้านแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่เคยมีชื่อครั้งสุดท้าย
 - ๑๐.๔ กรณีเพิ่มชื่อของผู้ลงรายการจำหน่ายหรือตายไปแล้วให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายรายการ

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๒)
๒. กฎกระทรวงฉบับที่ ๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๓. กฎกระทรวงฉบับที่ ๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔
๔. กฎกระทรวงกำหนดการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๔๗
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐
๖. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒
๗. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)

๘. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)

๙. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๐. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๑. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมการแจ้งหรือการขอเมื่อพ้นกำหนดเวลา พ.ศ. ๒๕๖๒

๑๒. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดทำทะเบียนบ้าน และการจัดทำทะเบียนประวัติ สำหรับบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตามมาตรา ๓๘ฯ

๑๓. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒)

๑๔. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๘ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๕)

กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ดังนี้

ข้อ ๑. คนสัญชาติไทยไม่มีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) เพราะตกสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ มีความประสงค์จะเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือ และหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลาง ว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็น เสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่... ลงวันที่... หรือ หนังสือที่... ลงวันที่...” แล้วแต่กรณีแล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปี กำกับไว้

(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๖) รายงานตามแบบที่ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนกลางกำหนด

ข้อ ๒. คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) โดยอาศัยหลักฐานสุติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน เป็นต้น ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ ดังนี้

กรณีเพิ่มชื่อตามหลักฐานสุติบัตร ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่ออกสุติบัตร

กรณีเพิ่มชื่อตามหลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ

กรณีเพิ่มชื่อตามหลักฐานทะเบียนบ้าน ให้ยื่นคำร้องแห่งท้องที่ที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบหลักฐานเอกสารว่าถูกต้องหรือไม่ กรณีใช้หลักฐานใบแจ้งย้ายที่อยู่ ให้สอบถามไปยังสำนักทะเบียนซึ่งเป็นผู้ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าวว่าบุคคลขอเพิ่มชื่อเคยมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในเขตสำนักทะเบียนที่แจ้งย้ายออกจริงหรือไม่

(๒) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้านให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเป็นคนเดียวกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลในเอกสารที่นำมาแสดง

(๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปี กำกับไว้

(๔) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่ผู้อำนวยการสำนักทะเบียนกลางกำหนด

(๕) รายงานตามระเบียบที่กำหนด

(๖) กรณีผู้ร้องไม่มีภูมิลำเนาในเขตสำนักทะเบียนที่ขอเพิ่มชื่อ ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางและหากผู้ร้องมีความประสงค์จะย้ายไปอยู่ที่ใดให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งย้ายที่อยู่ ต่อไป

ข้อ ๓. บุคคลที่อ้างว่ามีสัญชาติไทยซึ่งเดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศ หรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of identity) ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย ไม่ว่าผู้นั้นจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ

(๒) หากได้รับแจ้งผลการตรวจพิสูจน์จากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองว่าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้มีสัญชาติไทย ให้สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้แจ้งและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่อง ชื่อ ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนไปต่างประเทศ การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง รวมถึงรายการชื่อและสัญชาติของบิดาและมารดา

(๓) เมื่อนายทะเบียนอนุญาต ให้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๔) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปี กำกับไว้

(๕) รายงานตามระเบียบที่กำหนด

ข้อ ๔. คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานรับรองการเกิด มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย หรือเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศที่เด็กเกิดซึ่งแปลเป็นภาษาไทยและผ่านการรับรองคำแปลถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศไทย สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน บัตรประจำตัวผู้แจ้งบัตรประจำตัวเจ้าบ้านและบัตรประจำตัวบิดามารดา (ถ้ามี)

(๒) กรณีผู้แจ้งแสดงเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศจะต้องมีรายการหรือข้อเท็จจริงแสดงว่าเด็กมีสัญชาติไทย หรือมีรายการที่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเด็กมีสัญชาติไทย เช่น รายการสัญชาติของมารดา เป็นต้น

(๓) สอบสวนเจ้าบ้านหรือผู้แจ้งให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด รวมถึงรายการชื่อและสัญชาติของบิดาและมารดา

(๔) เมื่อนายทะเบียนอนุญาตให้บันทึกการขออนุญาตไว้ด้านหลังของสูติบัตรหรือเอกสารรับรองการเกิดแล้วแต่กรณี และกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตให้เพิ่มชื่อตามแบบพิมพ์กำหนด

(๕) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) รายงานตามระเบียบกำหนด

ข้อ ๔/๑. บุคคลสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศ โดยใช้หนังสือเดินทางของต่างประเทศหรือหนังสือสำคัญประจำตัว (Certificate of Identity) ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ไทย และมีหนังสือเอกสารราชการที่ระบุว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย มีความประสงค์จะขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องพร้อมพยานหลักฐานของผู้ขอเพิ่มชื่อแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ทำเรื่องขอตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ผู้ขอเพิ่มชื่อนำมาแสดงไปยังส่วนราชการที่ออกเอกสารดังกล่าว

(๒) กรณีได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่ออกเอกสารว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้อง ให้สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้แจ้ง และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อในประเด็นเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด สัญชาติ ภูมิลำเนาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนไปต่างประเทศ การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง รวมถึงรายการบิดาและมารดา และเมื่อนายทะเบียนอนุญาตแล้วให้ดำเนินการตาม ข้อ ๓ (๓) - (๕)

(๓) กรณีได้รับแจ้งจากส่วนราชการที่ออกเอกสารว่าเป็นเอกสารดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่สามารถตรวจสอบได้ ให้นายทะเบียนทำหนังสือส่งตัวผู้ขอเพิ่มชื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ และดำเนินการตามข้อ ๓

ข้อ ๔/๒. คนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานรับรองการเกิด มีความประสงค์จะขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ที่ประสงค์ขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว อาจมอบอำนาจให้ญาติพี่น้องของผู้ที่ขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรมีภูมิลำเนาอยู่ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานสูติบัตรที่ออกให้โดยสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยหรือเอกสารรับรองการเกิดที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐบาลต่างประเทศซึ่งแปลเป็นภาษาไทยและผ่านการรับรองคำแปลถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศไทย หนังสือมอบอำนาจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ที่ประสงค์ขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว แล้วแต่กรณี บัตรประจำตัวและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่นคำร้อง ภาพถ่ายของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (ถ้ามี) และภาพถ่ายของผู้ขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร

(๒) สอบสวนผู้ยื่นคำร้องให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของผู้ที่จะขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในเรื่องชื่อตัว ชื่อสกุล วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด สถานที่อยู่อาศัย ชื่อและสัญชาติของบิดามารดา และความจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย

(๓) เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาอนุญาต ให้บันทึกการอนุญาตไว้ด้านหลังของสูติบัตรหรือเอกสารรับรองการเกิด แล้วแต่กรณี และกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ขอมีรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๔) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวลงในทะเบียนบ้านชั่วคราว (ท.ร.๑๔) สำหรับบุคคลที่เดินทางไปต่างประเทศของสำนักทะเบียน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” และให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) รายงานตามระเบียบกำหนด

ข้อ ๕. บุคคลอ้างว่าเป็นคนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) โดยไม่มีหลักฐานเอกสารมาแสดง ให้เจ้าบ้านหรือผู้ขอเพิ่มชื่อยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอเพิ่มชื่อมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (ถ้ามี) หรือบุคคลที่น่าเชื่อถือประกอบการพิจารณา

(๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือ หนังสือที่...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๖) รายงานตามระเบียบที่กำหนด

การเพิ่มชื่อตามวรรคหนึ่ง ถ้าบุคคลที่จะขอเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต เว้นแต่มีเหตุอันควรสงสัยเรื่องสัญชาติของบุคคลที่จะขอเพิ่มชื่อ ให้นายทะเบียนรวบรวมหลักฐานเสนอขอความเห็นชอบจากนายอำเภอท้องถิ่นก่อนพิจารณาอนุญาต

ข้อ ๖. บุคคลหรือหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐที่ขอเพิ่มชื่อเด็กก่อนอายุ ซึ่งอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ผู้อุปการะเลี้ยงดูยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กก่อนอายุมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบสวนผู้อุปการะเลี้ยงดูและเด็กในความอุปการะเพื่อทราบประวัติเบื้องต้นของเด็กในความอุปการะรวมทั้งหลักฐานอื่นเพิ่มเติม (ถ้ามี)

(๒) ให้ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าเด็กก่อนอายุมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านโดยลงรายการตามข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏทราบได้ในขณะนั้น รายการใดที่ไม่ทราบให้ทำเครื่องหมาย “-” ไว้พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือ หนังสือที่...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๕) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนด

(๖) รายงานตามระเบียบที่กำหนด

ข้อ ๗. บุคคลใดที่มีการลงรายการ “ตาย” หรือ “จำหน่าย” ในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน เนื่องจากสาเหตุแจ้งผิดคนหรือเพราะสำคัญผิดในข้อเท็จจริง ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายรายการ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกและตรวจสอบหลักฐานบัตรประจำตัวผู้ร้อง (ถ้ามี) เอกสารที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายของผู้ร้อง (ถ้ามี) มรณบัตร (ถ้ามี) และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

(๒) สอบสวนผู้ร้อง บุคคลที่แจ้งการตายหรือจำหน่ายรายการดังกล่าว และบุคคลที่น่าเชื่อถือ ให้ได้ข้อเท็จจริงถึงสาเหตุที่มีการแจ้งตายหรือการจำหน่ายรายการบุคคลของผู้ร้องในทะเบียนบ้าน หากบุคคลที่แจ้งการตายหรือจำหน่ายไม่อาจมาให้ถ้อยคำในการสอบสวนได้ไม่ว่าด้วยเหตุอันใด ก็ให้นายทะเบียนบันทึกไว้

(๓) ตรวจสอบรายการบุคคลกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ขอเพิ่มชื่อ มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๔) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่เพื่อพิจารณา

(๕) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้

กรณีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านปรากฏรายการบุคคลของผู้ร้อง ให้ยกเลิกการจำหน่ายรายการ บุคคลดังกล่าวโดยประทับหรือเขียนข้อความที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนด้วยหมึกสีแดงว่า “ยกเลิกการตาย” หรือ “ยกเลิกการจำหน่าย” แล้วแต่กรณี ตรงช่องรายการชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) และให้คัดลอกรายการบุคคลและเลขประจำตัวประชาชนของผู้ร้องจากรายการเดิมที่เคยปรากฏอยู่ใน ทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายลงในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้ง หมายเหตุไว้ในช่องบันทึกแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการว่า “บุคคลลำดับที่...ยกเลิกการตายหรือจำหน่ายตามคำร้องที่ ...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ในช่องนายทะเบียนและช่องบันทึกแก้ไขฯ รวมทั้งให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

กรณีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านไม่ปรากฏรายการบุคคลของผู้ร้อง ให้คัดลอกรายการบุคคลและ เลขประจำตัวประชาชนของผู้ร้องจากรายการเดิมที่เคยปรากฏอยู่ในทะเบียนบ้านก่อนถูกจำหน่ายลงในทะเบียน บ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุไว้ในช่องบันทึกแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายการว่า “บุคคลลำดับที่...ยกเลิกการตายหรือจำหน่ายตามคำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือ ชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ในช่องนายทะเบียนและช่องบันทึกแก้ไขฯ รวมทั้งให้รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็น การเฉพาะรายเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร

กรณีผู้ร้องมีมรณบัตร ให้ยกเลิกมรณบัตรฉบับดังกล่าวโดยหมายเหตุว่า “ยกเลิกตามคำร้องที่... ลงวันที่...” และหากเป็นมรณบัตรที่ออกโดยสำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนแจ้งสำนักทะเบียนนั้นเพื่อยกเลิก มรณบัตรตอนที่ ๒ ด้วย

(๖) สำหรับสำนักทะเบียนที่จัดทำทะเบียนราษฎรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้วให้ รายงานสำนักทะเบียนกลางเป็นการเฉพาะรายเพื่อแก้ไขฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรก่อนเมื่อได้รับแจ้งจากสำนัก ทะเบียนกลางแล้วจึงดำเนินการตาม (๕)

ข้อ ๗/๑. บุคคลใดที่ถูกจำหน่ายชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านเนื่องจากมีชื่อ และรายการบุคคล ในทะเบียนบ้านโดยมิชอบหรือโดยทุจริต หรือเป็นคนสาบสูญตามคำสั่งศาล ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ให้ยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา อยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เรียกหลักฐานคำสั่งศาลถอนคำสั่งเป็นคนสาบสูญ (กรณีผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นคนสาบสูญ)

(๒) สอบสวนเจ้าบ้าน ผู้ขอเพิ่มชื่อ บิดามารดาหรือญาติพี่น้อง (ถ้ามี) และบุคคลที่น่าเชื่อถือรวมทั้ง หลักฐานอื่น (ถ้ามี) เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอไปยังนายอำเภอท้องที่ ยกเว้นกรณีเพิ่มชื่อ คนสาบสูญให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

(๔) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติ หรือนายทะเบียนพิจารณาอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนกำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติหรืออนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดแล้วแต่กรณี

(๕) เพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔) พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือ หนังสือที่...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๖) รายงานตามระเบียบที่กำหนดแล้วแต่กรณี

ข้อ ๘. คนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ให้นยื่นคำร้องตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบสวนผู้ร้องและเจ้าบ้าน

(๒) ตรวจสอบใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้ร้องว่าได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและรายการย้ายที่อยู่ถูกต้องหรือไม่ หากขาดการต่ออายุหรือรายการที่อยู่ไม่ถูกต้องให้แนะนำผู้ร้องดำเนินการให้ถูกต้องเสียก่อน

(๓) คัดใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้ปรากฏรายการในหน้าที่ ๑ ถึงหน้าที่ ๖ หน้ารายการย้ายที่อยู่ หน้ารายการต่ออายุครั้งสุดท้าย หน้ารายการบุตรอายุต่ำกว่า ๑๒ ปี ที่อยู่ในครอบครัว โดยให้นายทะเบียนคนต่างด้าวแห่งท้องที่รับรองความถูกต้อง

(๔) ตรวจสอบไปยังสำนักทะเบียนกลางว่าผู้ร้องมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านแห่งอื่นใดหรือไม่

(๕) รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็น เสนอไปยังนายอำเภอแห่งท้องที่

(๖) เมื่อนายอำเภอพิจารณาอนุมัติแล้ว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการ เพิ่มชื่อและรายการในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน พร้อมทั้งหมายเหตุในช่องย้ายเข้ามาจากว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...หรือ หนังสือที่...ลงวันที่...” แล้วแต่กรณี แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้

(๗) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ได้รับอนุมัติให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามแบบพิมพ์ที่กำหนดแล้วแต่กรณี

(๘) รายงานตามระเบียบที่กำหนด

ข้อ ๙. คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่โดยถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายว่าด้วยสัญชาติซึ่งยังไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ให้นยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในปัจจุบัน เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้